สภาพการทำงานวิจัยในระดับปริญญาโทของหลักสูตร A มหาวิทยาลัย A

Research Working Conditions in Master's Degree of Program A, University A.

ปิยากร หวังมหาพร
Piyakorn Whangmahaporn
อาจารย์ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
Lecturer from Graduate College of Management Sripatum University
Corresponding Author Email: piyakorn.wh@spu.ac.th

Received: 4 April 2023
Revised: 14 May 2023
Accepted: 17 May 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทของหลักสูตร A มหาวิทยาลัย A และ 2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ มีเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ บัณฑิตระดับปริญญาโทหลักสูตร A มหาวิทยาลัย A จำนวน 78 คน สำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2564 แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าสถิติค่าเอฟ (F-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาพรวมความคิดเห็นต่อสภาพการทำวิจัยในระดับมหาบัณฑิตเห็นด้วยมาก ($\bar{x}$= 4.49) เมื่อพิจารณารายด้าน ผลการศึกษาพบว่า ด้านนักศึกษา เห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.31) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.56) และด้านหลักสูตร เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.60) และ 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นจำแนกตาม เพศ อายุการทำงาน วิธีวิจัย ภาระงาน สถานภาพ ผลการศึกษาพบว่าความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ความคิดเห็น, สภาพการทำวิจัย, ปริญญาโท

Abstract

This research consists purposes were 1. to study the opinions of graduates about the research conditions Program A, University A and 2. to compare the opinions of graduates about the research conditions at the master's degree level classified by personal status. is a quantitative research with research tools such as questionnaires. The sample group is 78 graduates of Master's degree program A, University A, 78 people who graduated in the third semester of the academic year 2021. The collected data are then used. The questionnaire was analyzed using descriptive statistics consisting of percentage, mean, standard deviation and compared by t-test and statistical F-test. The results showed that 1) The overall view of the opinions on the research conditions at the master's degree level were highly agreed ($\bar{x}$ = 4.49). When considering each aspect, the results of the study revealed that the student side agreed at a high level ($\bar{x}$ = 4.31), advisor side, agree with the highest level ($\bar{x}$= 4.56) and curriculum side, agreed at the highest level ($\bar{x}$ = 4.60) 2) The results of the comparison of opinions classified by sex, age, work, research method, workload and status, the study found that the opinions of the graduates about the research conditions were not different.

Keywords: Opinions, Research Conditions, Master's Degree

บทนำ

การทำวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากการวิจัยเป็นหัวใจของการพัฒนาทักษะด้านวิชาการของนักศึกษา อีกทั้งการทำวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการสำเร็จการศึกษา การทำวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษามีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ โดยขึ้นอยู่กับความเข้มข้นและจำนวนหน่วยกิตของแต่สถาบันการศึกษา แต่ไม่ว่าจะเรียกงานวิจัยว่าอย่างไร งานวิจัยดังกล่าวมีความสำคัญเพราะเป็นเอกสารสำคัญที่แสดงถึงผลการศึกษาและวิจัยที่เขียนขึ้นโดยนิสิตนักศึกษา (ทรงธรรม ธีระกุล, 2547)

หลักสูตรระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เปิดสอนตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ต่อมาได้มีการปรับปรุงหลักสูตรหลายครั้ง ปัจจุบันใช้หลักสูตรปีการศึกษา 2561 วัตถุประสงค์หลักของหลักสูตร คือ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการนำแนวคิดทฤษฎีการบริหารต่าง ๆ ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาและปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์การทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการพัฒนาองค์การและงานที่เกี่ยวข้องและเพื่อผลิตมหาบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัย โครงสร้างหลักสูตรประกอบด้วยแผน ก 2 คือ เรียนรายวิชาและทำวิทยานิพนธ์ และแผน ข คือ เรียนรายวิชา การทำสารนิพนธ์ การสอบประมวลความรู้ข้อเขียนและประมวลความรู้ปากเปล่า ในการเรียนการสอนประกอบด้วยรายวิชาบังคับและวิชาเลือก รวมหน่วยกิตตลอดหลักสูตรมีจำนวน 36 หน่วยกิต

งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาที่ผ่านมามีทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มุ่งศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการงานวิจัยของนักศึกษาเพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงการทำวิจัยให้นักศึกษาสามารถทำวิจัยแล้วเสร็จตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ โดยทั่วไปปัจจัยที่ศึกษา ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านหลักสูตร ด้านทรัพยากร ด้านสถาบันที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิจัย (อรุณศรี พุ่มนวล, 2551; รัชนีวรรณ ตั้งภักดี และทัศน์ศิรินทร์ สว่างบุญ, 2560) ในส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่ศึกษาเป็นการศึกษา ภารกิจการงาน ระเบียบวิธีการทำวิจัยที่นักศึกษาเลือกใช้และพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการวิจัยไม่แตกต่างกัน (ทรงธรรม ธีระกุล, 2547)

นอกจากนั้น ข้อเท็จจริงที่ปรากฏคือ นักศึกษาบางรายจบการศึกษาตามกำหนด แต่นักศึกษาบางรายไม่สามารถจบการศึกษาตามกำหนดได้ อันเกิดจากตัวนักศึกษาเอง เรื่องความรู้และทักษะการทำวิจัย ความมุ่งมั่น ความรับผิดชอบ และพบปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ เช่น การจัดสรรเวลาของผู้เรียน ทักษะการพิมพ์เอกสาร การมีวิชาวิจัยน้อยไป ความรู้ด้านสถิติวิจัยมีน้อย (อรุณศรี พุ่มนวล, 2551; ทัศน์ศิรินทร์ สว่างบุญ และรัชนีวรรณ ตั้งภักดี, 2561) ฉะนั้น ภาพรวมงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยของนักศึกษาเป็นการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการงานวิจัย ปัญหาอุปสรรคในการทำวิจัย ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษา (อรวรรณ เอกเอี้อมณี และประชุมพร คล้ายถม, 2560; แพรวกมล ชายะวัง และวรรณี แกมเกตุ, 2014; สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เชาวกีรติพงศ์, 2555) แม้ว่าการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาอาจมีประเด็นในการศึกษาวิจัยที่คล้ายคลึงกัน แต่ผลการศึกษาที่ได้อาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมของหลักสูตรและสถาบันการศึกษานั้น ๆ แต่สถาบันอุดมศึกษาต่างทำวิจัยในประเด็นสภาพการทำวิจัยด้วยหวังว่าจะนำผลการศึกษาวิจัยไปใช้ในการปรับปรุงการจัดทำวิทยานิพนธ์หรือสารนิพนธ์ของหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาของตนประสบความสำเร็จจบการศึกษาตามกำหนดอย่าวมีคุณภาพด้วยกันทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเด็นในการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการทำงานวิจัยในมิติด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาและด้านหลักสูตรหรือสถาบันยังมีการศึกษาไม่มากโดยพบเพียงหนึ่งเรื่องโดยงานวิจัยดังกล่าวไม่ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาตามสถานภาพ

ดังนั้น งานวิจัยเรื่อง สภาพการทำงานวิจัยในระดับปริญญาโทของหลักสูตร A มหาวิทยาลัย A จึงต้องการศึกษาสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทของ มหาวิทยาลัย A โดยมีคำถามการวิจัยว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยเป็นอย่างไร แตกต่างกันหรือไม่อย่างไร การนำเสนองานวิจัยครั้งนี้ได้สมมติชื่อหลักสูตรและมหาวิทยาลัยอันเป็นไปตามจริยธรรมการวิจัยในคน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทของหลักสูตร A มหาวิทยาลัย A
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ บัณฑิตระดับปริญญาโทหลักสูตร A มหาวิทยาลัย A จำนวน 78 คน สำเร็จการศึกษาในภาคเรียนที่ 3 ปีการศึกษา 2564 ที่มาจากการเลือกแบบเจาะจงทั้งหมด

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาโครงการและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item–Objective Congruence: IOC) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.75–1.00 และ 3) ทดลองใช้แบบสอบถามกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.90

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t- test) และการทดสอบค่าเอฟ (F- test) หรือ (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทของหลักสูตร A มหาวิทยาลัย A ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. การศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทของหลักสูตร A มหาวิทยาลัย A

ผลการวิจัยพบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากแบบสอบถามที่แจกไปจำนวน 78 ชุด ได้รับกลับมา 74 ชุด คิดเป็นร้อยละ 94.87 สามารถจำแนกผลได้ตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 สถานภาพทั่วไปของบัณฑิต (n=74)

ตัวแปร	รายการ	ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	28	37.8
	หญิง	46	62.2
	รวม	74	100.0
อายุการทำงาน	น้อยกว่า 1 ปี	3	4.1
	1-5 ปี	45	60.8
	6 ปีขึ้นไป	21	28.4
	ยังไม่ได้ทำงาน	5	6.8
	รวม	74	100.0
วิธีวิจัยที่เลือกใช้	เชิงปริมาณ	64	86.5
	เชิงคุณภาพ	5	6.8
	แบบผสานวิธี	5	6.8
	รวม	74	100.0
ภาระงาน	ปฏิบัติหน้าที่การงานประจำ	69	93.2
	ไม่มีหน้าที่การงานประจำ	5	6.8
	รวม	74	100.0
สถานภาพ	โสด	57	77.0
	สมรส	14	18.9
	หม้าย/หย่าร้าง	3	4.1
	รวม	74	100.0

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.2 มีอายุการทำงาน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 60.8 เลือกใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณในการทำวิจัย คิดเป็นร้อยละ 86.5 ปฏิบัติหน้าที่การงานประจำในขณะที่ทำวิจัย คิดเป็นร้อยละ 93.2 และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 77.0

และความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโท สามารถจำแนกผลตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทภาพรวม รายด้านและรายข้อ (n=74)

สภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโท	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านนักศึกษา	4.31	.436	มาก
ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา	4.56	.734	มากที่สุด
ด้านหลักสูตร	4.60	.419	มากที่สุด
ภาพรวมรวมทุกด้าน	**4.49**	**.419**	**มาก**

จากตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทเห็นด้วยมาก ($\bar{x}$= 4.49, SD. =.419) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า 1) ด้านนักศึกษา เห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.31, SD.=436) 2) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.56, SD.=.734) และ 3) ด้านหลักสูตร เห็นด้วยในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$= 4.60, SD. =.419) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านนักศึกษา ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ นักศึกษามีความเห็นว่ามีความสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{x}$= 4.64, SD.=.610) รองลงมาคือ นักศึกษาเข้าพบ ประชุมกับอาจารย์ที่ปรึกษาตามนัดหมายทุกครั้ง ($\bar{x}$= 4.61, SD.=.679) และนักศึกษาตรวจทานงานก่อนส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{x}$= 4.55, SD.=.553) ตามลำดับ ในด้านอาจารย์ที่ปรึกษา ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำที่ชัดเจนถูกต้องและตรงประเด็น($\bar{x}$= 4.61, SD.=.737) รองลงมาคือ อาจารย์ที่ปรึกษาจัดสรรเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเป็นอย่างดี ($\bar{x}$= 4.61, SD.=.773) และอาจารย์ที่ปรึกษาเอาใจใส่และติดตามการทำสารนิพนธ์ของนักศึกษาเป็นอย่างดี ($\bar{x}$= 4.59, SD.=.843) ตามลำดับ และในด้านหลักสูตร ค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ให้คำแนะนำในการปรับปรุงงานของนักศึกษาเป็นอย่างดี ($\bar{x}$= 4.73, SD.=.447) รองลงมาคือ หลักสูตรมีการจัดทำแผนดำเนินงานในการจัดทำสารนิพนธ์ไว้ชัดเจน ($\bar{x}$= 4.70, SD.=.460) และในรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ ผู้สอนมอบหมายให้นักศึกษาเข้าอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เพื่อให้นักศึกษาทำวิจัยโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และยกระดับมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษา ($\bar{x}$= 4.68, SD.=.471) ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล บัณฑิตที่มีเพศ อายุการทำงาน วิธีวิจัยที่เลือกใช้ ภาระงานและสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทไม่แตกต่างกันตามตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโท

ด้าน	เพศ		อายุการทำงาน		วิธีวิจัยที่เลือกใช้		ภาระงาน		สถานภาพ	
	t-test	sig	F-test	sig	F-test	sig	t-test	sig	F-test	sig
นักศึกษา	1.195	.236	.137	.937	.134	.874	.233	.816	.168	.846
อาจารย์ที่ปรึกษา	-.467	.642	.215	.886	1.076	.346	-.253	.801	3.534	.034
หลักสูตร	.613	.542	1.394	.252	.272	.763	.518	.606	.032	.968
รวม	**.342**	**.733**	**.375**	**.711**	**.314**	**.755**	**.105**	**.916**	**.818**	**.445**

*ที่ระดับนัยยะสำคัญทางสถิติ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล บัณฑิตที่มีเพศ อายุการทำงาน วิธีวิจัยที่เลือกใช้ ภาระงานและสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทของหลักสูตร A มหาวิทยาลัย A ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทของหลักสูตร A มหาวิทยาลัย A พบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโท ภาพรวมความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทเห็นด้วยมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ 1) ด้านนักศึกษา เห็นด้วยในระดับมาก 2) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาเห็นด้วยในระดับมากที่สุด และ 3) ด้านหลักสูตร เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า บัณฑิตที่มีเพศ อายุการทำงาน วิธีวิจัยที่เลือกใช้ ภาระงานและสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยไม่แตกต่างกัน

การอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทของหลักสูตร A มหาวิทยาลัย A ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านอาจารย์ที่ปรึกษาและด้านนักศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะหลักสูตรซึ่งมีหน้าที่ในการบริหารจัดการสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาจบตามกำหนดเวลานั้น มีระบบการกำกับดูแลอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่หลักสูตรมีการจัดทำแผนดำเนินงานในการจัดทำสารนิพนธ์/วิทยานิพนธ์ไว้ชัดเจน กรณีนี้มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับสอง สอดคล้องกับสมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เชาวกีรติพงศ์ (2555) เรื่องการพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า กลยุทธ์ของสถาบันที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ จัดทำแผนการทำวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาให้ชัดเจน และก่อนหน้าที่นักศึกษาจะเริ่มทำวิจัย หลักสูตรกำหนดให้ในรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยซึ่งจัดการเรียนการสอนในเทอม 1 ผู้สอนได้มอบหมายให้นักศึกษาเข้าอบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เพื่อให้นักศึกษาทำวิจัยโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และยกระดับมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมให้นักศึกษา เพื่อเป็นการเตรียมนักศึกษาให้พร้อมก่อนเข้าสู่เทอม 2 ซึ่งนักศึกษาจะเริ่มเสนอหัวข้องานวิจัยตามแผนดำเนินงานที่หลักสูตรได้กำหนดไว้ ในระหว่างการทำงานวิจัย นอกจากหลักสูตรจะจัดให้มีการติดตามความก้าวหน้างานวิจัยของนักศึกษาเป็นระยะแล้ว หลักสูตรมีการนำสารนิพนธ์ของนักศึกษาเข้าตรวจสอบการคัดลอกทางวรรณกรรมและลอกเลียนผลงานวิชาการของผู้อื่นเพื่อส่งเสริม พัฒนา ยกระดับมาตรฐานด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณทางวิชาการของนักศึกษา หลักสูตรมีกิจกรรมจัดให้นักศึกษาวิจารณ์บทความวิจัย ทำให้นักศึกษาเรียนรู้วิธีการเขียนบทความวิจัยได้ถูกต้องหลักสูตรมีการอำนวยความสะดวกและแนะนำแหล่งเผยแพร่ผลงานวิจัยให้กับนักศึกษา เจ้าหน้าที่ของหลักสูตรให้คำแนะนำและประสานเกี่ยวกับการทำสารนิพนธ์ได้ชัดเจนถูกต้อง เป็นต้น แม้ว่าปัจจัยเกี่ยวกับการจัดการของหลักสูตรจะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตและอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพการทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ดังรัชนีวรรณ ตั้งภักดี และทัศน์ศิรินทร์ สว่างบุญ (2560) พบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อสภาพการทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษาด้านที่ปรึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาในระดับมากคือ ด้านนิสิตและด้านสถาบัน

2. ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาและด้านนักศึกษา อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก อาจารย์ที่ปรึกษาจัดสรรเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาเป็นอย่างดี อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำที่ชัดเจนถูกต้องและตรงประเด็น อาจารย์ที่ปรึกษาเอาใจใส่และติดตามการทำสารนิพนธ์ของนักศึกษาเป็นอย่างดี หัวข้อสารนิพนธ์ของนักศึกษาสอดคล้องกับความเชี่ยวชาญของอาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเปิดโอกาสให้นักศึกษาสอบถามในประเด็นที่สงสัยตามความเหมาะสม เป็นต้น สอดคล้องกับสมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เชาวกีรติพงศ์ (2555) เรื่องการพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า กลยุทธ์ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การให้ความสำคัญและเป็นกัลยาณมิตรกับนักศึกษาในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สำหรับด้านนักศึกษา นักศึกษามีความสัมพันธ์อันดีกับอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาเข้าพบ ประชุมกับอาจารย์ที่ปรึกษาตามนัดหมายทุกครั้ง นักศึกษาตรวจทานงานก่อนส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษา เมื่อเสนองานให้อาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไม่บรรลุเป้าหมาย นักศึกษาจะพยายามทำงานนั้นจนกว่าจะสำเร็จ เป็นต้น เนื่องจากนักศึกษาของหลักสูตรมีความมุ่งมั่น มีการประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างต่อเนื่อง อาจารย์เองก็เป็นกัลยาณมิตรกับนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษาเห็นด้วยกับขั้นตอนการทำงานวิจัยบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เกี่ยวข้อง เช่น เจ้าหน้าที่ เพราะปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษา และตัวนักศึกษาเอง เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการทำวิจัย สอดคล้องกับสมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เชาวกีรติพงศ์ (2555) เรื่องการพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า กลยุทธ์ด้านนักศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ มีการติดต่อประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อย่างสม่ำแสมอและเลือกวิธีการปรึกษาให้เหมาะสมกับลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษา

3. จากผลการวิจัยในด้านนักศึกษา พบว่า นักศึกษารู้สึกเบื่อหน่ายบ้างเมื่อต้องทำงานติดต่อกันนาน และนักศึกษามีข้อจำกัดในการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษได้ด้วยตนเอง เป็นเพราะว่านักศึกษาแม้ว่าจะจัดสรรเวลาการทำงานและการเรียนได้ บางครั้งอาจรู้สึกอ่อนล้า เบื่อหน่ายบ้าง แต่เมื่อต้องทำงานวิจัย นักศึกษาจะพยายามทำงานนั้นจนกว่าจะสำเร็จ แสดงให้เห็นความตั้งใจของนักศึกษาที่ต้องการจบการศึกษาตามกำหนดเวลา สอดคล้องกับสุพรรณิการ์ บุตรวงษ์ (2564) เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์มากที่สุด คือ นิสิตทำงานประจำจึงบริหารเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ไม่ได้ และค่อนข้างลำบากในการเดินทางมาพบอาจารย์ที่ปรึกษา กรณีการเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษ นักศึกษาจำเป็นต้องปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อให้การเขียนบทคัดย่อถูกต้องส่งผลให้งานวิจัยมีคุณภาพมาตรฐาน การเขียนบทคัดย่อภาษาอังกฤษด้วยตนเองให้ถูกต้องตามหลักภาษาอาจต้องอบรมทักษะในด้านนี้เพิ่มเติมต่อไป

4. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยในระดับปริญญาโทจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล บัณฑิตที่มีเพศ อายุการทำงาน วิธีวิจัยที่เลือกใช้ ภาระงานและสถานภาพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำวิจัยไม่แตกต่างกัน เนื่องจากนักศึกษาในหลักสูตรส่วนใหญ่รับราชการ ส่วนใหญ่ปฏิบัติไปด้วยเรียนไปด้วย อายุงานส่วนใหญ่มีอายุการทำงาน 1-5 ปี หรือเมื่อจบการศึกษาปริญญาตรีก็ศึกษาต่อระดับปริญญาโทหรือเป็นข้าราชการระดับต้น ส่วนใหญ่สถานภาพโสด ส่วนใหญ่เลือกวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ นักศึกษาเหล่านี้สามารถจัดสรรเวลาเรียนและเวลาทำงานได้ดี จากลักษณะทั่วไปของนักศึกษาที่คล้ายคลึงกันนี้ ทำให้นักศึกษามีความเห็นต่อสภาพการทำวิจัยไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ พบว่า มหาบัณฑิตที่สถานภาพสมรส สาขาวิชา ภารกิจการงาน ระเบียบวิธีวิจัยต่างกันประสบความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ภาพรวมไม่ต่างกัน (ทรงธรรม ธีระกุล, 2547)

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 หลักสูตร A ควรจัดให้มีอบรมการเขียนบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มทักษะการเขียนให้ถูกต้องตามหลักการใช้ภาษา

1.2 หลักสูตร A ควรให้ความสำคัญปัจจัยด้านนักศึกษาเพิ่มขึ้น โดยจัดกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาและเพื่อนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้งานวิจัยซึ่งกันและกัน กรณีมีปัญหาในการทำวิจัย นักศึกษานำแนวทางการแก้ปัญหาของเพื่อนมาเป็นบทเรียน นอกจากนั้นนักศึกษายังได้รับความรู้ และเป็นการกระตุ้นให้นักศึกษาสามารถดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ ไม่เบื่อหน่ายในการทำวิจัยอีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสานวิธี นอกจากจะใช้วิธีการเชิงปริมาณแล้ว ควรสัมภาษณ์เพื่อค้นหาปัญหาในการทำวิจัยของนักศึกษาและแนวทางแก้ไข

2.2 ควรศึกษาเรื่องกลยุทธ์ในการส่งเสริมการทำงานวิจัยในระดับบัณฑิตศึกษาเพื่อใช้ในการผลักดันให้นักศึกษาทำวิจัยเสร็จตามกำหนด

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์ของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ได้ในการตอบแบบสอบถาม และผู้ทรงคุณวุฒิ คณาจารย์ นักวิจัยที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ ข้อแนะนำ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วงและสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

ทรงธรรม ธีระกุล. (2547). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำงานของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยทักษิณ. *วารสารมหาวิทยาลัยทักษิณ, 7*(2), 97-108.

ทัศน์ศิรินทร์ สว่างบุญ และรัชนีวรรณ ตั้งภักดี. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลอลงกรณ์ฯ, 12*(1), 50-59.

แพรวกมล ชายะวัง และวรรณี แกมเกตุ. (2014). การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์โดยประยุกต์โมเดลคาโน. *วารสารอิเล็คทรอนิกส์ทางการศึกษา, 9*(2), 699-709.

รัชนีวรรณ ตั้งภักดี และทัศน์ศิรินทร์ สว่างบุญ. (2560). การศึกษาความคิดเห็นของบัณฑิตและอาจารย์ที่ปรึกษาเกี่ยวกับสภาพการทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารการวัดผลการศึกษา, 23*(2), 138-152.

สมชัย วงษ์นายะ และทวนทอง เชาวกีรติพงศ์. (2555). การพัฒนากลยุทธ์การส่งเสริมการทำวิทยานิพนธ์ในระดับบัณฑิตศึกษา. *วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 7*(20), 1-12

สุพรรณิการ์ บุตรวงษ์. (2565). เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. *วารสารบัณฑิตศาส์น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 20*(1), 86-96.

อรวรรณ เอกเอื้อมณี และประชุมพร คล้ายถม. (2560). การศึกษาปัญหาในกระบวนการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ และสาขาวิชาจริยศาสตร์ศึกษา ภาควิชามนุษยศาสตร์ คณะ

สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล. *วารสารมหาจุฬาวิชาการ, 1*(1), 88-100.

อรุณศรี พุ่มนวล. (2551). *ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ของมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.* (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยหาดใหญ่